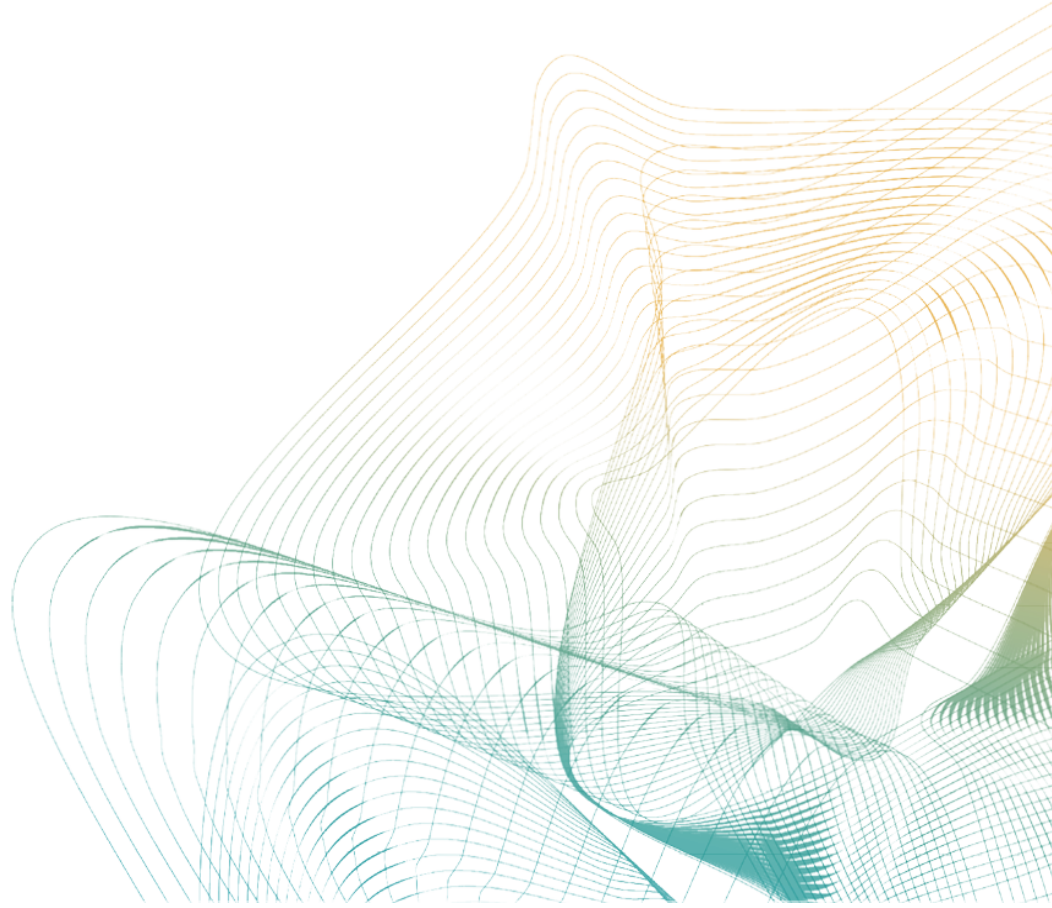

Şubat Ayı Fiyat Gelişmeleri

5 Mart 2019

Özet

Şubat ayında tüketici fiyatları yüzde 0,16 oranında artmış ve yıllık enflasyon 0,68 puan azalarak yüzde 19,67 olmuştur. Yıllık enflasyon petrol fiyatlarındaki görünümüne bağlı olarak enerji grubunda yükselirken, diğer alt gruplarda düşüş göstermiştir. Gıda yıllık enflasyonu bu dönemde gerilemekle birlikte yüksek seviyesini korumuştur. Temel mallar yıllık enflasyonundaki yavaşlama eğilimi alt gruplar geneline yayılarak sürmüştür. Hizmet fiyatları Ocak ayındaki yüksek artış sonrasında bu dönemde görece ılımlı bir artış göstermiştir. Bu görünüm altında, çekirdek enflasyon göstergelerinin yıllık enflasyonu yavaşlamış, ana eğilimindeki düşük seviyeler korunmuştur.

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

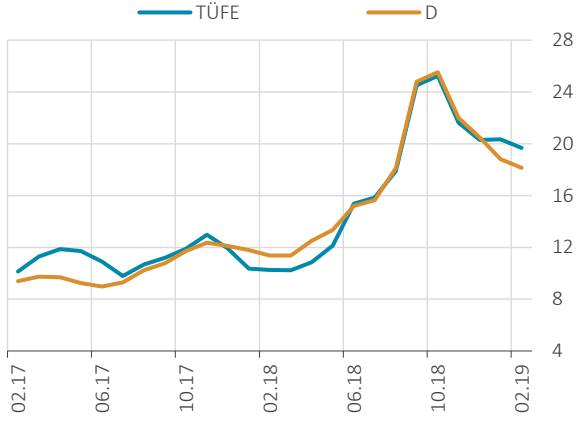

Değerlendirmeler

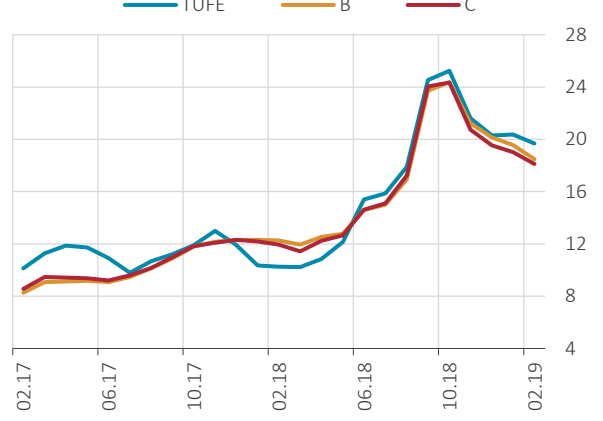
Şubat ayında tüketici fiyatları yüzde 0,16 oranında artmış ve yıllık enflasyon 0,68 puan gerileyerek yüzde 19,67 olmuştur (Grafik 1). Bu dönemde B ve C endekslerinin yıllık değişim oranları, sırasıyla, 1,07 ve 0,90 puan azalarak yüzde 18,48 ve 18,12 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 2).

Alt grupların yıllık tüketici enflasyonuna katkıları incelendiğinde, bir önceki aya göre temel mal, gıda ve hizmet gruplarının katkılarında sırasıyla 0,47, 0,30 ve 0,07 puan düşüş gözlenirken, enerji grubunun katkısı 0,17 puan artmıştır.

Grafik 1: TÜFE ve D (Yıllık % Değişim)

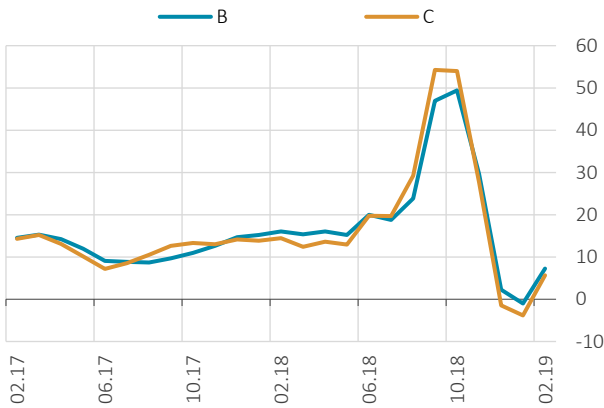

Grafik 2: TÜFE, B ve C (Yıllık % Değişim)

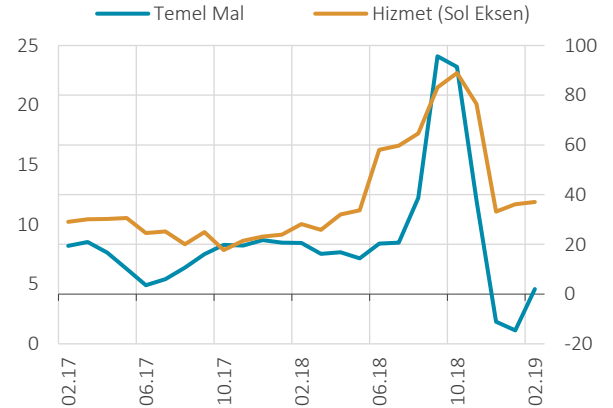

Mevsimsellikten arındırılmış verilerle çekirdek enflasyon göstergelerinin üç aylık ortalamaları incelendiğinde enflasyonun ana eğiliminde yükseliş gözlenmiştir (Grafik 3). Bu gelişmede geçtiğimiz Kasım ayından itibaren dayanıklı mallara yönelik olarak uygulanan vergi indirimlerinin ana eğilim üzerindeki sınırlayıcı etkisinin bu ay itibarıyla ortadan kalkması da rol oynamıştır. Bahsedilen bu etkinin belirleyiciliğinde temel mal grubunda ana eğilim yükselirken, hizmet grubunda yataya yakın seyretmiştir (Grafik 4). Çekirdek göstergelerin ana eğiliminde, vergi indirimlerinin etkisi arındırıldığında da artış olduğu gözlenmiştir.

Grafik 3: B ve C (Mevsimsellikten Arındırılmış, Yıllıklandırılmış 3 Aylık Ortalama % Değişim)

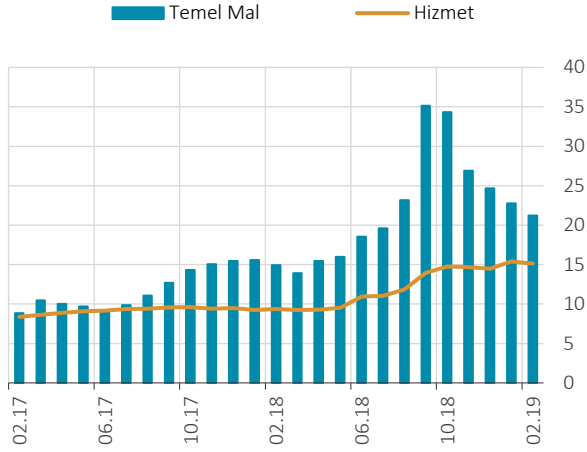
Grafik 4: Temel Mal ve Hizmet (Mevsimsellikten Arındırılmış, Yıllıklandırılmış 3 Aylık Ortalama % Değişim)

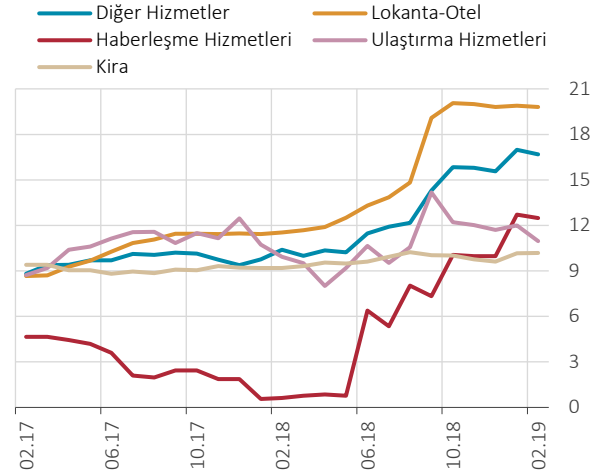
Hizmet fiyatları, Ocak ayındaki yüksek artışın ardından, Şubat ayında görece ılımlı seyrederken yüzde 0,58 oranında yükselmiştir. Grup yıllık enflasyonu ise 0,26 puan gerileyerek yüzde 15,14 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 5). Bu dönemde kira enflasyonu yatay seyrederken diğer alt kalemlerde yıllık enflasyon gerilemiştir

(Grafik 6). Aylık bazda, ulaştırma hizmetlerinde kara ve havayolu taşımacılığı fiyatlarında düşüş gözlenirken, diğer hizmetler grubunda özel okul ücret artışlarının geçmiş yıllara kıyasla daha erken başladığı izlenmiştir. Lokanta ve oteller grubunda ise gıda fiyatlarındaki görünümüne bağlı olarak yemek hizmetleri fiyatlarında artış gözlenirken konaklama hizmetleri fiyatları ılımlı seyretmiştir. Böylelikle, hizmet yıllık enflasyonu, iç talep koşullarındaki zayıf seyre karşın, maliyet etkilerine bağlı olarak yüksek seyrini korumaya devam etmiştir.

Grafik 5: Temel Mal ve Hizmet (Yıllık % Değişim)

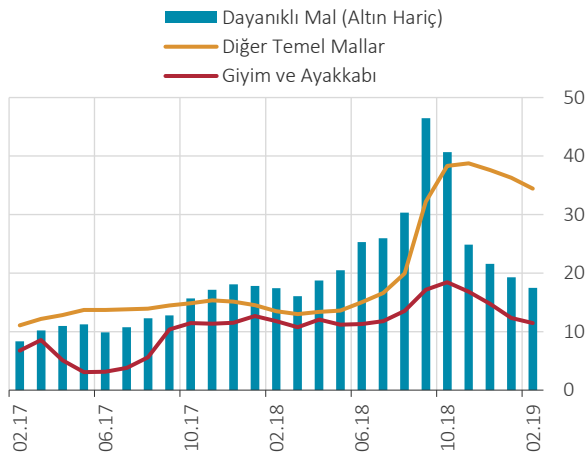

Grafik 6: Hizmetler (Yıllık % Değişim)

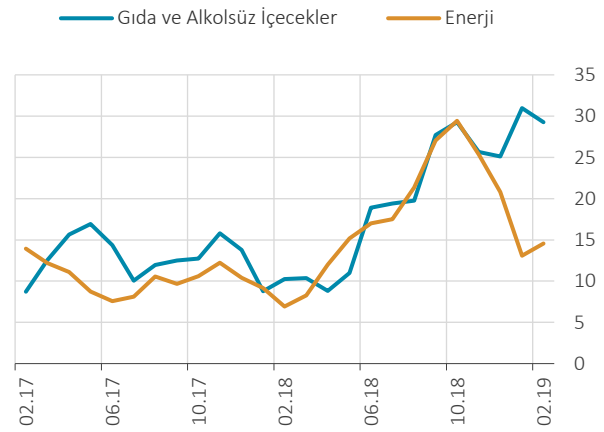

Temel mal grubu yıllık enflasyonu Şubat ayında 1,53 puan düşüşle yüzde 21,22'ye gerilemiştir (Grafik 5). Yıllık enflasyondaki gerilemeye tüm alt grupların olumlu katkı vermeye devam ettiği gözlenmiştir (Grafik 7). Dayanıklı mallarda fiyat düşüşleri bu dönemde de devam etmiştir. Giyim grubu yıllık enflasyonundaki düşüş bu dönemde yavaşlayarak sürmüştür. Diğer temel mallar grubunda fiyat artışları ılımlı görünümünü korurken, ilaç fiyatlarında referans döviz kuruna bağlı olarak yapılan ayarlamaların etkileri görülmüştür.¹ Özetle, temel mal grubu fiyatlarındaki ılımlı seyrinde Türk lirasındaki görünüm ve iç talepteki zayıf seyrin etkileri izlenmiştir.

Grafik 7: Temel Mallar (Yıllık % Değişim)

Grafik 8: Gıda ve Enerji (Yıllık % Değişim)

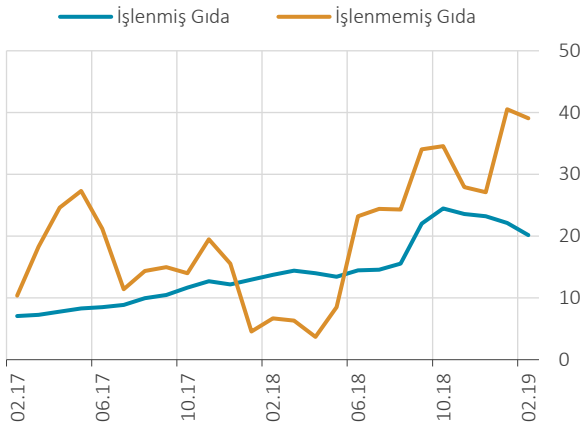
Enerji fiyatları Şubat ayında yüzde 0,75 oranında artmıştır (Tablo 1). Bu dönemde uluslararası petrol fiyatlarındaki yükselişe bağlı olarak tüp gaz ve akaryakıt fiyatları sırasıyla yüzde 3,18 ve yüzde 2,72

¹ İlaç fiyatları 19 Şubat 2019 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yüzde 26,40 oranında artırılmıştır. Artışın bir kısmı Şubat ayında görülürken (yüzde 8,66), kalan kısmının endekse Mart ayında yansıtacağı not edilmelidir.

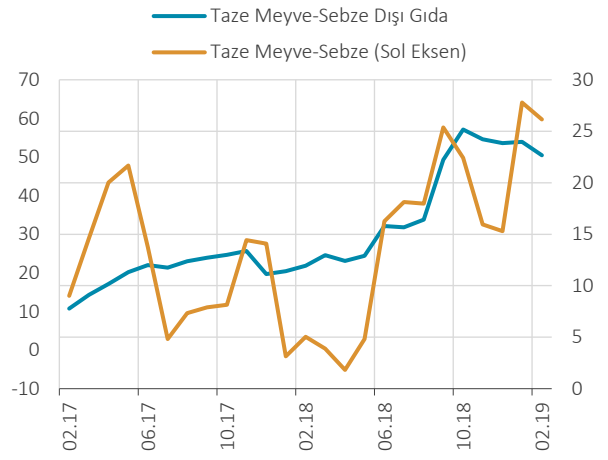
oranında yükselmiştir. Diğer taraftan, şebeke suyu ve doğalgaz fiyatlarında düşüş gözlenmiştir. Bu gelişmelerle birlikte, enerji grubu yıllık enflasyonu 1,51 puan yükselerek yüzde 14,57 olmuştur (Grafik 8).

Gıda ve alkolsüz içecekler yıllık enflasyonu Şubat ayında 1,72 puan azalarak yüzde 29,25 olmuştur (Grafik 8 ve Tablo 2). Yıllık enflasyon işlenmemiş gıdada yüzde 39,07'ye, işlenmiş gıdada ise yüzde 20,18'e gerilemiştir (Grafik 9). İşlenmemiş gıda grubu yıllık enflasyonundaki azalışta temel belirleyici taze meyve-sebze fiyatları olmuştur. Bu dönemde taze meyve-sebze grubunda yıllık enflasyon 4,36 puan gerilese de yüzde 59,75 ile yüksek seviyesini korumuştur. İşlenmiş gıda grubunda süt ürünleri, çay ve katı-sıvı yağ fiyatlarında düşüş kaydedilirken, ekmek ve tahıllar ile konserve ürünleri fiyatlarında artışlar gözlenmiştir. Bu gelişmelerle, taze meyve-sebze dışı gıda yıllık enflasyonu Şubat ayında 1,29 puan gerileyerek yüzde 22,67 olmuştur (Grafik 10).

Grafik 9: İşlenmiş ve İşlenmemiş Gıda
(Yıllık % Değişim)

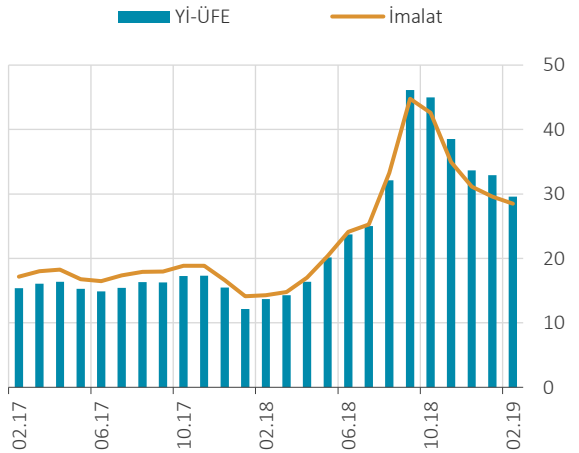
Grafik 10: Taze Meyve-Sebze ve Diğer Gıda
(Yıllık % Değişim)

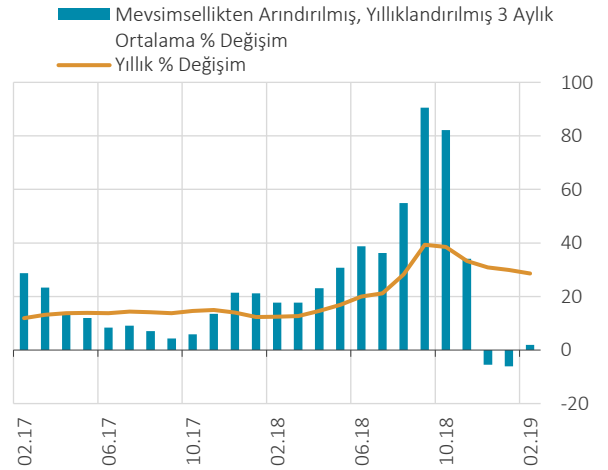
Yİ-ÜFE

Yurt içi üretici fiyatları Şubat ayında yüzde 0,09 oranında yükselmiş, yıllık enflasyon 3,34 puan azalarak yüzde 29,59'a gerilemiştir (Grafik 11). İmalat sanayi yıllık enflasyonu ise 1,14 puan düşüşle yüzde 28,47 olmuştur. Bu dönemde, petrol ve ana metal hariç imalat sanayi fiyatlarının mevsimsellikten arındırılmış ana eğilimi yükselmiştir (Grafik 12).

Grafik 11: Yİ-ÜFE ve İmalat (Yıllık % Değişim)

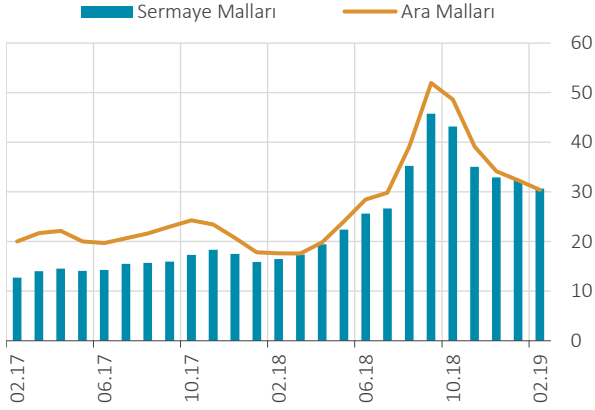

Grafik 12: Petrol ve Ana Metal Hariç İmalat

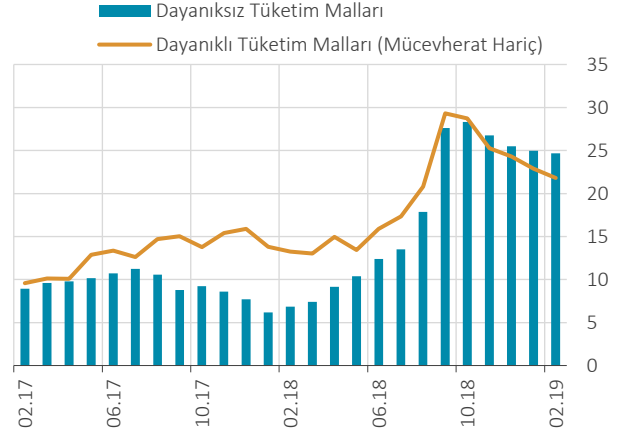

Ana sanayi gruplarına göre incelendiğinde, Şubat ayında fiyatlar gaz, elektrik ve su fiyatlarındaki düşüslere bağlı olarak enerji grubunda gerilerken, dayanıksız tüketim mallarında artmış, diğer alt gruplarda belirgin bir değişim göstermemiştir (Tablo 3, Grafik 13 ve Grafik 14). Ara malı grubunda beton, çimento ve alçıdan eşyalar ile kablolamada kullanılan ürünlerin fiyatlarında artış görülürken, sermaye malı fiyatlarında gözlenen artışta metal yapı ürünleri ve motorlu kara taşıtlarının parça ve aksesuarları öne çıkmıştır. Bu dönemde, dayanıksız tüketim malları fiyatları işlenmiş meyve-sebze, ilaç, basım hizmetleri, et ve unlu mamuller öncülüğünde yükselmiştir. Sonuç olarak, Şubat ayında tüketici fiyatları üzerindeki üretici fiyatları kaynaklı maliyet baskıları sürmüştür.

Grafik 13: Ara ve Sermaye Malları (Yıllık % Değişim)

Grafik 14: Tüketim Malları (Yıllık % Değişim)

Tablolar

Tablo 1: TÜFE ve Alt Kalemler (% Değişim)

	Aylık		Yıllık	
	Şubat 2019	Şubat 2018	Şubat 2019	Şubat 2018
TÜFE	0,16	0,73	19,67	10,26
1. Mallar	-0,01	0,70	21,51	10,65
Enerji	0,75	-0,58	14,57	6,92
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	0,90	2,24	29,25	10,27
İşlenmemiş Gıda	1,36	2,43	39,07	6,71
Taze Meyve-Sebze	1,78	4,56	59,75	3,47
Diğer İşlenmemiş	1,05	1,12	26,93	8,96
İşlenmiş Gıda	0,42	2,07	20,18	13,76
Ekmek ve Tahıllar	0,97	1,87	20,84	12,10
Diğer İşlenmiş	0,13	2,18	19,83	14,72
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	-0,90	0,16	18,98	12,34
Temel Mallar	-1,09	0,16	21,22	14,93
Dayanıklı Mallar (Altın Hariç)	-0,15	1,40	17,48	17,40
Giyim ve Ayakkabı(*)	-4,93	-4,19	11,49	11,78
Diğer Temel Mallar	0,21	1,62	34,42	13,47
Alkollü İçecekler ve Tütün	0,11	0,03	2,71	0,89
Altın	-0,09	0,62	36,69	11,35
2. Hizmetler	0,58	0,81	15,14	9,37
Kira	0,57	0,55	10,19	9,19
Lokanta ve Oteller	0,87	0,95	19,79	11,53
Ulaştırma Hizmetleri	-0,51	0,43	10,95	9,94
Haberleşme Hizmetleri	0,22	0,42	12,49	0,62
Diğer Hizmetler	0,83	1,10	16,67	10,40
3. Temel Göstergeler				
B - İşlenmemiş Gıda Ürünleri, Enerji, Alkollü İçecekler ve Tütün ile Altın Hariç TÜFE	-0,15	0,76	18,48	12,26
C - Enerji, Gıda ve Alkolsüz İçecekler, Alkollü İçecekler ile Tütün Ürünleri ve Altın Hariç TÜFE	-0,27	0,49	18,12	11,94
D - İşlenmemiş Gıda, Alkollü İçecekler ve Tütün Ürünleri Hariç TÜFE	-0,02	0,54	18,15	11,37
F - Yönetilen-Yönlendirilen Fiyatlar Hariç TÜFE	0,19	0,74	21,85	11,17

Kaynak: TÜİK.

(*) Giyim hizmetlerini içermemekte olup, sadece malları kapsamaktadır.

Tablo 2: TÜFE ve Alt Kalemler (% Değişim)

	Ağırlık	Şubat 2019		Şubat 2018	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	0,16	19,67	0,73	10,26
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	23,29	0,90	29,25	2,24	10,27
Alkollü İçecekler ve Tütün	4,23	0,11	2,71	0,03	0,89
Giyim ve Ayakkabı	7,24	-4,81	11,62	-4,09	11,77
Konut	15,16	0,01	16,56	0,52	9,46
Ev Eşyası	8,33	0,06	27,59	1,23	15,66
Sağlık	2,58	2,48	17,89	2,57	9,94
Ulaştırma	16,78	0,71	15,18	0,31	13,19
Haberleşme	3,69	-0,34	10,92	0,22	-0,13
Eğlence ve Kültür	3,29	-0,37	20,43	1,89	8,24
Eğitim	2,40	1,64	11,60	0,20	10,88
Lokanta ve Oteller	7,86	0,87	19,79	0,95	11,53
Çeşitli Mal ve Hizmetler	5,15	-0,39	28,08	0,82	10,77

Kaynak: TÜİK.

Tablo 3: Yİ-ÜFE ve Alt Kalemler (% Değişim)

	Ağırlık	Şubat 2019		Şubat 2018	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
Yİ-ÜFE	100	0,09	29,59	2,68	13,71
Madencilik	3,06	1,89	22,58	1,82	13,10
İmalat	89,31	0,60	28,47	1,49	14,27
Petrol Ürünleri Hariç İmalat	86,19	0,45	28,24	1,56	14,07
Petrol ve Ana Metal Ürünleri Hariç İmalat	76,71	0,49	28,58	1,57	12,43
Elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı	6,52	-7,43	47,38	21,10	7,14
Su Temini	1,11	-1,02	1,33	0,42	4,52
Ana Sanayi Kollarına göre Yİ-ÜFE					
Ara Malı		0,05	30,39	1,56	17,66
Dayanıklı Tüketim Malları		-0,05	22,60	0,82	13,23
Dayanıklı Tüketim Malları (Mücevherat Hariç)		-0,03	21,80	0,86	13,24
Dayanısız Tüketim Malları		1,48	24,66	1,71	6,83
Sermaye Malı		0,22	30,69	1,56	16,47
Enerji		-2,97	39,78	12,10	12,19

Kaynak: TÜİK.